

NIEUWSBRIEF

Nummer 18, oktober 2015

Inhoud nieuwsbrief

- Nieuws
- Nieuws drugsmarkten
- Wetgeving en documenten Rijksoverheid
- Opname data van Letsel Informatie Systeem in MDI
- Casuïstiek
- Symposia
- Wetenschappelijke publicaties

Nieuws

Red Alert: Gevaarlijke XTC pil in omloop met ADE-logo

Op vrijdag 2 oktober heeft het Trimbos-instituut gewaarschuwd voor ecstasypillen met een ADE-logo met levensgevaarlijk hoge doses MDMA. Bij het DIMS waren in weken daarvoor meerdere malen tabletten ingeleverd. Omdat de pillen in het hele land gesignaleerd zijn, en vanwege de doseringen met gevaarlijk hoge uitschieters, werd besloten tot een landelijke waarschuwingsactie. Het ADE logo refereert aan het Amsterdam Dance Event van 14-18 oktober. Er zijn waarschuwingsposters gemaakt die landelijk verspreid zijn via instellingen. Ook zijn gebruikers gericht gewaarschuwd via fora voor drugsgebruikers. Het Trimbos-instituut waarschuwt in samenwerking met instellingen voor verslavingszorg en preventie al enkele jaren - onder meer via diverse fora waar gebruikers van ecstasy zich bevinden - voor steeds hoger gedoseerde ecstasypillen. Gebruik van hooggedoseerde ecstasy is extra riskant en verhoogt de kans op overdosering, waardoor onder andere oververhitting, acute psychotische verschijnselen, hartritme stoornissen, leverfalen en bewusteloosheid kunnen optreden. Ook kan gebruik fatale gevolgen hebben. Tot op heden zijn er geen ernstige incidenten na gebruik van deze pil gemeld.

Factsheet 2014 Monitor Drugsincidenten

Eind september is de Factsheet 2014 van de MDI verschenen. Esther Croes, projectleider van de MDI, werd [geïnterviewd](#) door BNR Nieuwsradio over de meest opvallende bevindingen.

Kerncijfers drugsgebruik

Nieuwe prevalentiecijfers van drugsgebruik in Nederland zijn verschenen in een [Factsheet](#). Deze gegevens zijn afkomstig van de *Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor* van het CBS in samenwerking met het RIVM en het Trimbos-instituut. Een representatieve, aselecte steekproef van de bevolking van 15 t/m 64 jaar (n=5.867 mensen) is gevraagd naar gebruik van cannabis, cocaïne, ecstasy, amfetamine, paddo's, GHB, LSD en heroïne. De meest opvallende resultaten zijn:

- Een kwart van de Nederlandse bevolking, ofwel 2.660.000 Nederlanders, hebben ooit cannabis gebruikt.
- Na cannabis is het ooitgebruik het hoogst voor ecstasy (7,6%). Dit betekent dat 830.000 Nederlanders ooit ecstasy hebben gebruikt.

- Drugsgebruik komt het meest voor onder twintigers. Cannabisgebruik komt relatief vaak voor onder 15-19-jarigen, vergeleken met harddrugs.
- Recent (laatste jaar) en actueel (laatste maand) gebruik van ecstasy, cocaïne en amfetamine komt vaker voor onder hoog opgeleiden dan onder middelbaar of laag opgeleiden.
- Recent drugsgebruik ligt in de Nederlandse bevolking vrij hoog ten opzichte van een schatting van het gemiddelde in de EU-28.

Drugsgebruik onder 16- en 17-jarigen: Peiling door NPO 101 van BNN en reactie Trimbos-instituut

Uit een onderzoek in opdracht van het digitaal themakanaal NPO 101 van BNN (zie [korte documentaire](#)) zou blijken dat meer jongeren van 16 tot 18 jaar drugs gebruiken sinds de leeftijdsgrens voor alcoholgebruik is verhoogd naar 18 jaar (per 1 januari 2014). Zij rapporteerden dat sinds de nieuwe alcoholwet 8% van de ondervraagde jongeren drugs is gaan gebruiken omdat ze geen alcohol meer mogen drinken, 29% wekelijks drugs gebruikt en 75% wel eens drugs gebruikt. Serieuze kanttekeningen zijn echter geplaatst bij het onderzoek, die de verkregen informatie ongeschikt maken om deze conclusies te trekken. Ook in een reactie van het Trimbos-instituut zijn onder andere de volgende kanttekeningen naar voren gekomen:

- Het is geen representatieve steekproef. Omdat het onderzoek is uitgevoerd onder ongeveer 5.000 16- en 17-jarigen middels een peiling op Facebook, betreft het een specifieke groep jongeren.
- Eén van de vragen die gesteld werd, was: 'Gebruik je of heb je wel eens drugs gebruikt?'. Deze vraag is aspectief; het is onduidelijk wat jongeren onder 'drugs' rekenen.
- De conclusies staan haaks op de uitkomsten. Van de 16- en 17-jarigen die aangegeven hebben drugs te gebruiken, geeft 8% aan drugs te gebruiken omdat ze geen alcohol mogen drinken (dit is dus 6% van alle deelnemers). Dit percentage is laag en het lijkt er op dat jongeren niet massaal drugs zijn gaan gebruiken omdat alcohol niet mag.
- De cijfers van oitgebruik van drugs afkomstig uit de bovengenoemde *Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor* van het CBS komen veel lager uit.
- Van de normalisering van het gebruik van ecstasy was ook al sprake voor de invoering van de leeftijdsgrens (zie [strategische verkenning](#)).
- In de data van de MDI zien we geen aanwijzingen voor een stijging van incidenten onder 16- en 17-jarigen. Een artikel in de Volkskrant is [hier](#) te vinden en uitgebreide informatie over de kanttekeningen [hier](#).

Video over ouders over XTC: 5 dingen die je als ouder moet weten

Het Trimbos-instituut heeft een [filmpje](#) ontwikkeld voor ouders met daarin 5 dingen die je als ouder moet weten over XTC. In deze video komt bijvoorbeeld naar voren dat een hoge dosering meer gezondheidsrisico's geeft en risico's niet te voorspellen zijn.

Nieuws drugsmarkten

Jaarbericht DIMS

In juli is het [Jaarbericht 2014](#) van het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS) verschenen. Dit jaarbericht geeft inzicht in de stand van zaken op de Nederlandse markt van drugs. Het beschrijft de prijs, zuiverheid, versnijdingen, risico's, effecten en gemiddelde dosering van ecstasy, speed, cocaïne, LSD, ketamine en nieuwe psychoactieve stoffen. De belangrijkste resultaten betreffende de zuiverheid en dosering zijn:

- Ongeveer 45% van de ecstasycapsules bevatte >150 mg MDMA in 2014 (t.o.v. 5% in 2009 en 20% in 2011).
- De gemiddelde zuiverheid van amfetamine was 49% in 2014.
- De gemiddelde zuiverheid van cocaïne neemt de laatste jaren toe (59% in 2014).
- Ketamine samples bevatten in 56% ook werkelijk ketamine.
- LSD samples bevatten in 76% ook werkelijk LSD.

Gemiddelde dosering

In de loop van de jaren zijn ecstasypillen steeds sterker geworden.

Verdeling tabletten naar gemiddelde sterkte MDMA:

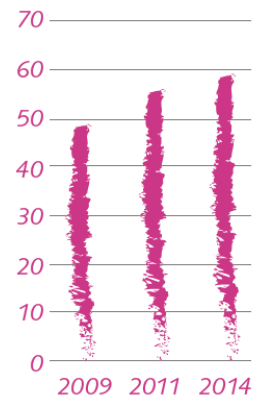
- tot 100 mg
- 100-150 mg
- meer dan 150 mg

Zuiverheid

De gemiddelde zuiverheid van cocaïne is 59%. De laatste jaren nam deze geleidelijk toe.

Zuiverheid (in %)

Bron: Jaarbericht 2014 DIMS

Levamisol in cocaïne samples: case report verschenen

Meer dan 80% van de cocaïne samples bevat het versnijdingsmiddel levamisol. Het gemiddelde gehalte levamisol in de cocaïne schommelt rond de 10%. Frequentie blootstelling aan levamisol geeft een risico op cytopenie (vermindering van het aantal witte bloedcellen) en levamisolgeïnduceerde vasculopathie (LIV). LIV zorgt voor het afsterven van bloedvaten in de huid, in week weefsel (neus, wangen, oorschelp) en in boteinden. Dit zou uiteindelijk kunnen leiden tot verminking en amputatie. Recentelijk is een Nederlandse [case report](#) verschenen over een 42-jarige patiënte met LIV. Zij had de volgende symptomen: zweren in de huid, pijn in spieren en gewrichten en ileale invaginatie. De diagnose was gesteld door het testen van toxines in het haar van de patiënt. De patiënt herstelde na onthouding van cocaïne. Nadat de patiënt opnieuw was blootgesteld, ontwikkelde zij echter glomerulonephritis.

Alfa-PVP in 4-fluoramfetamine poeders

De laatste maanden is bij het DIMS in meerdere poeders, die waren aangekocht als 4-fluoramfetamine (4-FA, 4-FMP), alfa-PVP in plaats van 4-FA aangetroffen. Het gaat meestal om 4-FA die via websites wordt verkocht. Omdat de werkzame dosis van de nieuwe psychoactieve stof alfa-PVP veel lager is dan die van 4-FA, zijn de effecten heftiger en bestaat de kans op overdosering. Symptomen van een alfa-PVP overdosering kunnen hyperthermie, tachycardie, ernstige agitatie / opwinding, paranoïde gedachten en hallucinaties zijn. Alfa-PVP is een synthetische cathinon variant en heeft wereldwijd geleid tot vele (zelfs dodelijke) incidenten. Het European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) heeft de beschikbare informatie over alfa-PVP onderzocht en in een [rapport](#) beschreven. De belangrijkste conclusies zijn dat alfa-PVP waarschijnlijk een potente psychostimulant en potentieel verslavend is. Het komt in de meeste gevallen voor in poedervorm, maar tabletten zijn ook gevonden. In totaal zijn er 140 ernstige bijwerkingen van alfa-PVP gerapporteerd, waaronder 23 overlijdens waarbij alfa-PVP betrokken was of de oorzaak was.

Lachgas is populair

Lachgas wordt vanwege de psychedelische effecten steeds vaker gebruikt als partydrug. Dit gebeurt meestal via een met gas gevulde ballon. Na het inhaleren van lachgas krijgt de gebruiker een kortdurende, sterke roes en kan lacherig worden. Het gebruik van lachgas brengt echter ook gezondheidsrisico's met zich mee. Bij in- en uitademen in de ballon kan tijdelijk een zuurstoftekort ontstaan, waardoor misselijkheid, hoofdpijn en duizeligheid kunnen optreden. Bij de MDI zijn enkele incidenten met lachgas gemeld, maar in deze gevallen was naast lachgas ook een andere drug gebruikt. Meer informatie over lachgas is te lezen in deze [Factsheet](#). Deze informatie is met name bedoeld voor horecaondernemers, organisatoren en gemeenten.

Wetgeving en documenten Rijksoverheid

Wetgeving nieuwe psychoactieve stoffen

Geregeld worden er nieuwe psychoactieve stoffen verboden en toegevoegd aan Lijst 1 van de Opiumwet. Per juli 2015 zijn de volgende middelen op Lijst 1 van de Opiumwet geplaatst: 25I-NBOMe, 4,4'-DMAR, 5-IT, AH-7921, MDPV, methoxetamine en MT-45.

Verwijzing naar data MDI en DIMS in kamerbrief

De MDI en het DIMS zijn door staatssecretaris van Rijn (VWS) genoemd bij [de beantwoording van Kamervragen](#) over gebruik van onderzoek naar drugsresten in rioolwater als aanvullend instrument naast drugsmonitoring-methoden. Van Rijn ziet geen meerwaarde in onderzoek naar drugsresten in rioolwater, omdat gegevens uit monitoringmethoden beter bruikbaar en betrouwbaar zijn. Ook geeft hij aan dat er een variëteit aan methoden is om nieuwe psychoactieve stoffen te signaleren en monitoren, zoals het DIMS en de MDI.

Opname data van Letsel Informatie Systeem in MDI

Het Letsel Informatie Systeem (LIS) van VeiligheidNL houdt ontwikkelingen bij met betrekking tot ongevallen en letsels in Nederland. Informatie is afkomstig van Spoedeisende Hulp afdelingen van ziekenhuizen verspreid over Nederland. Ook worden gegevens van letsels en intoxicaties na drugsgebruik geregistreerd. De MDI heeft samen met VeiligheidNL geïnventariseerd of het mogelijk is om beide registratiesystemen met betrekking tot drugsincidenten te combineren. Vanaf 2016 worden in onze rapportages ook de gegevens van het LIS meegenomen, als 5^e bron naast ambulancediensten, MDI ziekenhuizen, politieartsen en EHBO's op grootschalige evenementen.

Casuïstiek

Reanimatie na gebruik van 'miauw miauw'

Casus gemeld door EHBO op dance event.

Een 47-jarige man heeft op een festival mephedrone (4-methylmethcathinone, 4-MMC) gebruikt. Mephedrone wordt ook wel 'miauw miauw' of 'bubble' genoemd. Na gebruik is de patiënt voorover op de kin gevallen. Bij aankomst op de EHBO was er geen ademhaling en sprake van een hartstilstand. Reanimatie is op het event gestart door de EHBO'ers welke direct geassisteerd werden door een ALS team. Patiënt is met ROSC (Return of Spontaneous Circulation) wel geïntubeerd vervoerd naar het ziekenhuis.

In het ziekenhuis blijkt er geen sprake te zijn van cardiale ischemie en de echo cor alsmede catheterisatie laten geen afwijkingen zien. Een CT scan laat geen intracranieel letsel zien, wel een fractuur van benig gehoorgang. Opname op IC, waar na enkele dagen ontslag zonder complicaties heeft plaatsgevonden.

Mephedrone heeft net als XTC een oppeppende werking. Het is verkrijgbaar in de vorm van kristallen, poeder of capsules. Mephedrone valt onder de Geneesmiddelenwet. Er is momenteel nog weinig bekend over de risico's voor de gezondheid. Gebruikers noemen positieve effecten als een geluksgevoel, wakkerheid en openheid. Als negatieve effecten noemen ze onder andere misselijkheid, duizeligheid, extreem zweten, bloedneuzen en angstgevoelens.

Symposia

MDI symposium: vrijdag 11 december 2015

Op vrijdagmiddag 11 december 2015 zal op het Trimbos-instituut in Utrecht het jaarlijks MDI symposium plaatsvinden. Deelname is gratis. Blokkeer deze middag in de agenda! De uitnodiging met het definitieve programma volgt binnenkort.

Nationaal Congres Alcohol & Drugs: 16 en 17 maart 2016

Op 16 en 17 maart 2016 organiseert het Trimbos-instituut [het Nationaal Congres Alcohol & Drugs](#). Tijdens het tweedaagse congres delen lokale en landelijke partners hun ervaringen en kennis over alcohol- en drugsbeleid. De eerste dag zal gaan over alcohol en de tweede dag over drugs.

Wetenschappelijke publicaties

Niesink RJM, Brunt TM, Croes EA. Ecstasy: PMMA, MDMA en hooggedoseerde pillen. Verslaving. 2015; 11:89–102. DOI: 10.1007/s12501-015-0020-3.

Dit artikel beschrijft acute gezondheidsrisico's van MDMA en PMMA (een stof die af en toe voorkomt in ecstasytabletten) en de risico's van tabletten met een hoge dosering MDMA.

Barrios L, Grison-Hernando H, Boels D, Bouguie R, Monteil-Ganiere C, Clement R. Death following ingestion of methylone. Int J Legal Med. 2015, Jun 13 [Epub ahead of print].

Methylone is een synthetische cathinon variant, die met name in poedervorm verkocht wordt. Dit artikel beschrijft een Franse patiënt die na gebruik van methylone en cannabis (bleek uit toxicologisch onderzoek) tijdens een avond met vrienden is overleden. Hoge concentraties methylone werden in het bloed gevonden. Uit autopsie bleek sprake te zijn van anoxie (absoluut tekort en afwezigheid van zuurstof).

Neale J & Strang J. Naloxone—does over-antagonism matter? Evidence of iatrogenic harm after emergency treatment of heroin/opioid overdose. Addiction. 2015; 110:1644-1652. DOI: 10.1111/add.13027.

In dit artikel werden de ervaringen van 200 Schotse opiaatgebruikers onderzocht na het geven van naloxon na een opiaat overdosis. Gebruikers werden een aantal uren na de overdosis geïnterviewd. Hieruit bleek dat de kennis over naloxon beperkt was en gebruikers schade ondervonden door naloxon over-antagonisme doordat acute ontwenningverschijnselen optraden. Hierdoor werden patiënten agressief, weigerden behandeling en gingen buiten het ziekenhuis direct op zoek naar drugs om de effecten van naloxon tegen te gaan.

Heeft u interessante casussen, informatie of artikelen die te maken hebben met drugs of het herkennen of behandelen van drugsincidenten? Als u deze naar ons opstuurt, verspreiden wij de informatie in het netwerk.